

Міністерство освіти і науки України
Полтавська обласна державна адміністрація
Полтавський державний аграрний університет
Факультет обліку та фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Рада молодих вчених Полтавського державного аграрного університету

***VIII Всеукраїнська науково-практична конференція
молодих вчених***

***«Наукове забезпечення розвитку національної економіки:
досягнення теорії та проблеми практики»***

**28 жовтня 2021 року
м. Полтава**

Редакційна колегія:

Аранчій Валентина – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету.

Дорогань-Писаренко Людмила – кандидат економічних наук, професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавського державного аграрного університету.

Чумак Валентина – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету, професор кафедри.

Зоря Олексій – доктор економічних наук, доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів з наукової роботи, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Безкровний Олександр – кандидат економічних наук, доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Зоря Світлана – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, голова Ради молодих вчених Полтавського державного аграрного університету.

Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 28 жовтня 2021 року). Полтава, 2021. 143 с.

У збірнику надруковані матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики». Конференція проведена у рамках виконання науково-дослідної теми Полтавського державного аграрного університету «Концепція інвестиційного й фінансово-кредитного забезпечення техніко-технологічного оновлення і розвитку аграрного виробництва як складової продовольчої та економічної безпеки» (номер державної реєстрації 0120U105469). Відповідальність за зміст і редакцію наукових праць несуть їх автори. Для здобувачів вищої освіти та молодих вчених закладів вищої освіти.

Посвідчення про реєстрацію в УкрІНТЕІ № 176 від 18.02.2021 р.

© Колектив авторів, 2021 рік

<p>Валерія Саражин, здобувач вищої освіти СВО Магістр; Світлана Максименко, здобувач вищої освіти СВО Магістр; Тарас Маначинський, здобувач вищої освіти СВО Магістр; Олександр Безкровний, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавський державний аграрний університет ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОСОБИСТОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ.....</p>	106
<p>Лариса Сидоренко, здобувач вищої освіти СВО Магістр; Яна Дроботя, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавський державний аграрний університет КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ПРОБЛЕМАТИКИ СИСТЕМИ РИЗИК- МЕНЕДЖМЕНТУ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ</p>	108
<p>Анатолій Сідаш, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії Полтавський державний аграрний університет РОЛЬ ВИРОЩУВАННЯ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР В ПРОДОВОЛЬЧІЙ ТА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ</p>	110
<p>Вікторія Скрипник, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та банківської справи Луганський національний університет імені Т. Шевченка ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....</p>	112
<p>Влада Ставицька, здобувач вищої освіти СВО Бакалавр; Людмила Бражник, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавський державний аграрний університет ПРИЧИНИ БАНКРУТСТВА СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА</p>	114
<p>Максим Телятник, здобувач вищої освіти СВО Магістр; Яна Дроботя, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавський державний аграрний університет ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЯК ІНДИКАТОР СТАБІЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ</p>	116
<p>Валерія Фурса, здобувач вищої освіти СВО Магістр; Валентина Чумак, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавський державний аграрний університет СУЧАСНИЙ СТАН ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ...</p>	119

29 коп. з кожного карбованця, тобто 29 %, а щодо доходу, який перевищував 150 крб., застосовувалася прогресивна шкала з розміром ставок 13, 15, 20, 30, 40, 50 і 60 % залежно від величини доходу.

З проголошенням незалежності України розпочалося реформування її податкової системи. Так, податок з обороту було скасовано, а в умовах розвитку ринкових відносин та вільного ціноутворення запроваджено податок на додану вартість і акцизний збір. З прямих податків найбільше значення мають податок з прибутку підприємств і податок з доходів фізичних осіб.

Література:

1. Кловська Ю. Податок з доходів фізичних осіб. *Дебет Кредит*. 2019. № 18-19. С. 38–39.

2. Коляда Т. Особливості фіскальної ефективності оподаткування доходів фізичних осіб в умовах інтеграції. *Фінанси України*. 2018. № 6. С. 70–76.

3. Мартиненко В. П. Основні напрямки розвитку оподаткування доходів фізичних осіб. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 5. С. 70–73.

4. Нечай Н. В. Нариси з історії оподаткування. *Вісник податкової служби*, 2002. 144 с.

5. Швабій К. Податок з доходів фізичних осіб: проблеми і перспективи. *Вісник податкової служби України*. 2019. № 6. С. 33–35.

**Лариса Сидоренко, здобувач вищої освіти СВО Магістр;
Яна Дроботя, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет**

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ПРОБЛЕМАТИКИ СИСТЕМИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ

Мета функціонування банківської установи – отримання прибутку. Проте, зі збільшенням кількості операцій, які приносять банку прибуток, збільшується і кількість можливих ризиків. Банківська сфера є дуже чутливою до соціально-економічних, політичних та інших чинників, котрі провокують ризики.

Означення основних ризиків в банківській сфері, факторів, що здійснюють вплив на ймовірність настання ризикової події, оцінка банківських ризиків та використання методів їх зменшення, нейтралізації – запорука успішності банківської установи.

Відповідно до «Методичних рекомендацій щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України» ризик (з позиції банку) – ймовірність настання очікуваної або ж неочікуваної події, котра може мати негативний вплив на капітал або ж прибуток банківської установи [1].

Задача банківського ризик-менеджменту полягає у здійсненні комплексного управління ризиками банку з інтеграцією даного управління в загальну стратегію діяльності банку.

Управління банківськими ризиками являє собою систему ризик-менеджменту, що здійснює управлінський вплив на стратегічному та операційному рівні [1].

Вважаємо, що система управління банківськими ризиками на стратегічному рівні має наступні етапи:

- 1) означення мети та цілей здійснення управління;
- 2) означення та оцінка ймовірних ризиків в діяльності конкретної банківської установи, визначення обсягів допустимого ризику;
- 3) формування стратегії управління банківськими ризиками;
- 4) постійний моніторинг та контроль ризиків;
- 5) аналіз досяжності поставленої стратегії;
- 6) коригування сформованої стратегії (за необхідності) в майбутніх періодах [1-3].

Варто акцентувати на тому, що в «Методичних рекомендаціях щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України» зазначено, що здійснення управління банківськими ризиками повинно охопити всі без винятку види діяльності банку [1].

Стратегії стосовно управління ризиками банків, є стандартними стратегіями управління ризиками будь-якого господарюючого суб'єкту:

- 1) внутрішні стратегії: стратегія утримання ризику, стратегія уникнення ризику, стратегія зменшення ризику;
- 2) зовнішні стратегії: стратегія передачі ризику іншим суб'єктам [1-3].

Вважаємо, що здійснюючи управління банківськими ризиками слід акцентувати увагу на наступних аспектах:

- управління ризиками повинно відбуватись локально в межах виникнення ризику;
- управління ризиками повинно формуватись як єдиний комплекс здійснення управління інтегрований в загальну стратегію функціонування банку;
- узгодження організаційної культури банку та контролю процесів і операцій банку;
- уникнення конфлікту інтересів в межах банку, між банком і його клієнтами;
- запровадження процедур уникнення стресових ситуацій;
- чіткість та конкретика в процесах управління банківськими ризиками;
- прийняття ризику повинно відповідати загальній стратегії діяльності банку;
- ймовірний ризик повинен бути компенсований прибутком;
- ризик повинен співставлятися з обсягами капіталу банківської установи;
- стимул в досяжності високих банківських результатів повинен балансувати з рівнем толерантності банківського ризику [1-3].

Література:

1. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України : Постанова Правління Національного банку України від 02.08.2004 № 361. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04#Text> (дата звернення: 16.10.2021).

2. Примостка Л. О., Чуб М. П., Карчева Г. Т. Управління банківськими ризиками : навч. посібн. К. : КНЕУ, 2011. 600 с.

3. Специфіка системи управління ризиками в банківській сфері. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3917> (дата звернення: 16.10.2021).

**Анатолій Сідаш, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
Полтавський державний аграрний університет**

РОЛЬ ВИРОЩУВАННЯ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР В ПРОДОВОЛЬЧІЙ ТА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ

Важливим аспектом формування підвищення рівня якості життя населення України є продовольча безпека. Ринок олійних культур є особливо важливим для України, тому що його ефективне функціонування має першочергове значення для забезпечення продовольчої та енергетичної безпеки держави, з одного боку, та економічної складової, з іншого боку, у зв'язку з тим, що Україна сьогодні є одним з найбільших гравців на світовому ринку рослинних олій та займає лідируючі позиції за обсягами експорту олійних культур. На шляху до продовольчої та енергетичної незалежності України важливим чинником є трансформація енергії фотосинтезу в доступні для використання в народному господарстві форми.

На сьогодні у світі через значуще подорожчання викопних джерел енергії і загрозу вичерпання їх запасів дедалі більша увага приділяється застосуванню енергії, нагромадженої рослинами внаслідок фотосинтезу для продовольчих потреб. Проте під час виробництва олійних культур у нашій країні виникає низка проблем економічного та виробничого характеру, вирішення яких є необхідною умовою зміцнення конкурентоспроможних позицій на міжнародних ринках та забезпечення внутрішньої продовольчої та економічної безпеки держави. Питання виробництва олійних культур привертає увагу багатьох учених, серед яких: Андрійчук В. Г., Васильківський П. С., Губський Б. В., Драган І. В., Маслак О., Микитченко О. О., Олійник Т. І., Саблук П. Т., Юрчишин В. В.

В Україні основними олійними культурами є соняшник, ріпак і соя. Основним джерелом сировини для промислового виробництва в Україні є соняшник [1]. Соняшник – основна олійна культура, насіння його районованих сортів і гібридів містить 50–52 % олії, а селекційних – до 60 %. Порівнюючи з іншими олійними культурами, соняшник дає найбільший вихід олії з одиниці